

Klikk for å vise/skjule kodeceller

Nynorsk og bokmål ved Nasjonalbiblioteket

Lars G. Johnsen

lars.johnsen@nb.no

Nettbiblioteket 52 000 bøker med kode nno, og 460 000 med kode nob

Målfridprosjektet i samarbeid med Språkrådet.

Innhosting av statlige domener på internet. Målt i antall løpende forekomster, er det 290 millioner nynorsk og 2,8 milliarder bokmål.

Norsk Ordbank – Hvor mange fullformer, hvor mange lemnaer?

Dataene er i en tabell der cellene inneholder 1 om ordet finnes i respektive ordbok. Om ordformen er med i begge har felles-cellen også verdien 1.

Fullformer

	nob	nno	felles
merlespikar	0.0	1.0	0.0
dampkjekkener	1.0	0.0	0.0
skihoppingane	0.0	1.0	0.0
tertiærtider	0.0	1.0	0.0
statiskest	1.0	0.0	0.0
fagfellevurderinga	0.0	1.0	0.0
fiskarbåt	0.0	1.0	0.0
koses	1.0	0.0	0.0
påliteleglaupa	0.0	1.0	0.0
hinderbaner	1.0	1.0	1.0

Lemnaer

	nob	nno	felles
anestesi	1.0	1.0	1.0
flæe	0.0	1.0	0.0
kommandoraid	1.0	1.0	1.0
helmepleier	1.0	0.0	0.0
etterhogst	1.0	1.0	1.0
Silver	0.0	1.0	0.0
sutte	1.0	1.0	1.0
jippo	1.0	1.0	1.0
in persona	1.0	1.0	1.0
a-våpen	1.0	1.0	1.0

Det er en betydelig forskjell i inventar mellom bokmål og nynorsk

Antall lemma, bokmål har under 75 % av antallet for nynorsk.

nob: 74389.0

nno: 105042.0

felles: 47667.0

Antall fullformer

nob: 342977.0

nno: 400245.0

felles: 127387.0

Ratioen fullform til lemma ligger noe over 4 for bokmål, og noe under 4 for nynorsk.

Fullformer for *beveg, bil, rod, lang*: lengre, lang, rødd, rødes, bevegete, biles, bilene, bevegede, bilende, rødeste, bevegende, langes, rødde, beveg, rødere, langer, beveges, biler, lengst, bevege, rødt, rødende, beveger, langa, rod, bevegd, lengste, bilt, langt, bilte, langete, langende, beveget, bil, lange, røde, bevega, bevegde, bilen, lenger, rødest, langet, langede, røder, bile

45

Fullformer for *beveg, bil, rod, lang*: lengre, lang, rødd, langane, bevegast, beveg, bevegande, rødest, rødande, røda, langast, bevegar, biler, beveg, rødere, langar, bilar, bevege, lengst, langande, beveger, langa, rod, bevegd, lengste, bilt, langt, bila, bilande, bil, lange, røde, beveget, bevega, bilane, bilast, langan, bevegde, bilen, rødt, rødde, røder, bile

42

Hvor mye er likt fra et ordboksperspektiv? Det er verdt å merke seg at det er betydelig overlapp, nynorsken har en større grad av egne ord enn bokmål

Bokmålsformer delt med nynorsk %.0: 37.0

Nynorskformer delt med bokmål %: 32.0

Felles lemma i % av bokmål 64.0

Felles lemma i % av nynorsk % 45.38

Fullformer pr. lemma i bokmål 4.6

Fullformer pr. lemma i nynorsk 3.8

Distribusjon i tekster

Ser på tekst fra Språkrådets nettsider: <https://www.sprakradet.no/Vi-og-vart/Publicasjoner/Spraaknytt/spraknytt-42020/byggejer-samhald-med-spraklov/>

	nob	nno	tekst
i	1	1	37
det	1	1	33
er	1	1	31
at	1	1	28
og	1	1	28
på	1	1	24
eg	0	1	20
vi	1	1	20
som	1	1	20
å	1	1	15
for	1	1	15
til	1	1	14
har	1	1	14
han	1	1	14
med	1	1	14
ikkje	0	1	13
eit	0	1	13
skal	1	1	12
raja	1	1	11
ein	0	1	10
må	1	1	10
dei	0	1	9
språklova	0	0	9
men	1	1	9
nynorsk	1	1	9
norsk	1	1	9
lova	1	1	9
ei	1	1	9
av	1	1	8
om	1	1	8
også	1	1	7
vil	1	1	7
vart	1	1	7
språk	1	1	7
fram	1	1	7
var	1	1	7
opp	1	1	6
språket	1	1	6
likestilling	1	1	5
språklov	0	0	5
abid	0	0	5
språkrådet	0	1	5
språkpolitikken	1	1	5
bokmål	1	1	5
mellom	1	1	5
frå	1	1	5
panjabi	1	1	5
kan	1	1	4
urdu	1	1	4
nå	1	1	4

	nob	nno	tekst
ansvar	1	1	3
skulen	0	1	3
mykje	0	1	3
korleis	0	1	3
år	1	1	3
vårt	1	1	3
viktig	1	1	3
ut	1	1	3
svært	1	1	3
stortinget	1	1	3
norske	1	1	3
lære	1	1	3
vidaregåande	0	1	3
lagt	1	1	3
gode	1	1	3
gjennom	1	1	3
for	1	1	3
følge	1	1	3
får	1	1	3
få	1	1	3
fire	1	1	3
den	1	1	3
del	1	1	3
da	1	1	3
arbeidet	1	1	3
ha	1	1	3
Innvandrarklasse	0	0	3

Hvor mye tekst er det totalt, merk at **nob** og **nno** bare står for type, ikke forekomst.

nob: 319.0

nno: 419.0

tekst: 1177.0

Hvor mye er bare nynorsk? I teksten er 207 forekomster rene nynorskord så noe under 20 % består av ord som ikke finnes i bokmål.

nob: 0.0

nno: 4.0

tekst: 5.0

Hvor stor del av teksten utgjør topp 50? Omtrent 50 % av totalen - her har vi 586 forekomster av totalt 1177. For mindre tekster er utgjør topp 50 rundt 50 % av ordmengden, som kryper nedover etter hvert som tekstens størrelse øker.

nob: 41

nno: 47

tekst: 586

En bokmålstekst

Også fra Språkrådet. <https://www.sprakradet.no/Vi-og-vart/Publicasjoner/Spraaknytt/spraknytt-42020/sprakdagen-pa-tv/>

	nob	nno	tekst
og	1	1	36
det	1	1	30
i	1	1	25
er	1	1	20
for	1	1	18
at	1	1	16
om	1	1	15
vi	1	1	15
å	1	1	13
til	1	1	12
har	1	1	12
de	1	1	12
som	1	1	12
på	1	1	11
fra	1	0	10
vaet	0	0	9
solvang	0	0	9
foto	1	1	9
nordskog	0	0	9
johnny	0	0	9
et	1	1	8
med	1	1	8
norge	0	0	7
skal	1	1	7
må	1	1	7
en	1	1	6
ikke	1	0	6
språkloven	0	0	6
språk	1	1	6
hvordan	1	0	6
gjør	1	1	5
språkdagen	0	0	5
være	1	1	5
fredrik	0	0	5
ut	1	1	5
espen	0	0	5
kan	1	1	5
mange	1	1	5
alle	1	1	5
språkene	1	0	5
den	1	1	5
av	1	1	5
nakstad	0	0	4
offentlige	1	0	4
norsk	1	1	4
så	1	1	4
hva	1	0	4
nynorsk	1	1	4
også	1	1	4
rønn	0	0	4

Hvor mye tekst er det totalt, merk at **nob** og **nno** bare står for type, ikke forekomst.

nob: 364.0

nno: 255.0

tekst: 989.0

Hvor mye er bare nynorsk? I teksten er 207 forekomster rene nynorskord så noe under 20 % består av ord som ikke finnes i bokmål.

nob: 0.0

nno: 4.0

tekst: 6.0

De fire nynorskordene i teksten ser ut til å skyldes Norsk Ordbank, ikke teksten selv.

digitalisering, anne, helsesektoren, språkrådet

Men hvor mye er bare bokmål? Antall forekomster utgjør her ca 17 %, med 164 forekomster totalt av 989.

nob: 113.0

nno: 0.0

tekst: 164.0

Hvor stor del av teksten utgjør topp 50? Omtrent 50 % av totalen, samme som for nynorskteksten - her har vi 461 forekomster av totalt 989.

nob: 39

nno: 33

tekst: 461

Legg merke til at både nynorsk og bokmål er høyt oppe i begge tekstene. Nynorskteksten drar mot nynorsk, mens bokmålsteksten drar andre veien. Her tallene for topp 50 for nynorskteksten.

nob: 41

nno: 47

tekst: 586

Hvordan bruke det her i videre arbeid med språknormer?

- Finne korresponderende ord
- Finne register
- Hvor mange hybridtekster er det?
- Kvantisere eksponering av språklig variasjon på et ordnivå